

บทที่ 1

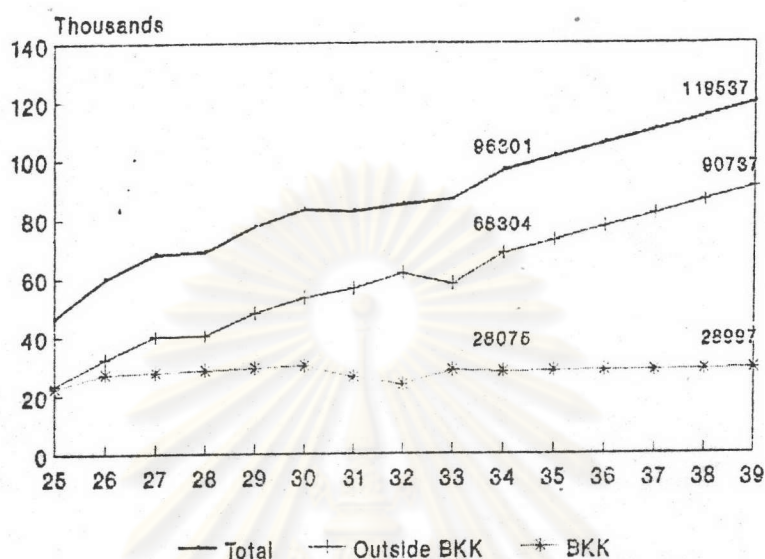
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาโสเภณี เป็นปัญหาสำคัญเรื่องหนึ่งในกระบวนการต่างๆที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ปัญหาโสเภณีมีกำเนิดและเติบโตเคียงคู่กันมากับความเจริญของมนุษย์ ซึ่งนับวันปัญหานี้จะทวีความรุนแรงและมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

จากสถิติของกองกามโรค กระทรวงสาธารณสุข (2533) ซึ่งได้มีการสำรวจจำนวนโสเภณีทั่วประเทศในสำนักบุคคลอาชีพพิเศษ โรงแรม บาร์และไนท์คลับ สถานบริการอาบอบนวด โรงน้ำชา และสถานบริการอื่นๆตั้งแต่ พ.ศ.2514 จนถึงปัจจุบัน พบว่าจำนวนโสเภณีมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ และจากการสำรวจเมื่อวันที่ 1-12 มกราคม พ.ศ. 2533 พบว่ามีจำนวนโสเภณีทั้งสิ้น 86,494 คนทั่วประเทศ ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 46,630 คน ในปี พ.ศ.2525 (ประมาณ 1.8 เท่าในระยะเวลา 9 ปี) นอกจากนี้ คาดการณ์ว่าจำนวนหญิงโสเภณีในปี พ.ศ. 2534 จะเพิ่มขึ้นเป็น 96,301 คน และจะเพิ่มขึ้นเป็น 119,537 คน เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ในปี พ.ศ. 2539 (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 แนวโน้มของจำนวนหญิงโสเภณีในเขตกรุงเทพมหานคร นอกเขต กรุงเทพมหานคร และทั่วประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2533 (คาดคะเนถึงปี พ.ศ. 2539)

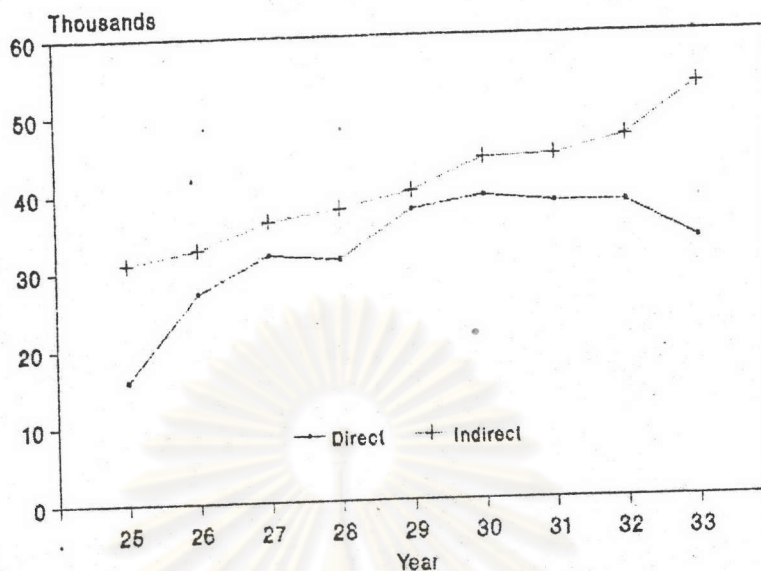

ที่มา : กองกามโรค กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาธุรกิจบริการทางเพศ วันที่ 18-19 กันยายน พ.ศ. 2533 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของโสเภณีนั้น ส่วนใหญ่จะเพิ่มในส่วนภูมิภาค โดยเพิ่มจาก 68,304 คน ในปี พ.ศ. 2534 เป็น 90,737 คน ในปี พ.ศ. 2539 (เพิ่มขึ้น 22,433 คนใน 6 ปี) ส่วนในกรุงเทพมหานคร จะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย โดยที่จำนวนโสเภณีทางตรง ได้แก่ โสเภณีในสำนัก โรงแรม โรงน้ำชา มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจนในช่วงปี 2532-2533 ในขณะที่โสเภณีประเภทแอบแฝง ได้แก่ โสเภณีในบาร์ ไนต์คลับ อาบ อบ นวด ร้านอาหารที่มีหญิงบริการ และสถานบริการอื่นๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงเวลาเดียวกัน (รูปที่ 2) ในขณะที่เดียวกันจำนวนสถานบริการในปี พ.ศ. 2525 มีทั้งสิ้น 3,034 แห่ง ในปี พ.ศ. 2533 มี 6,160 แห่ง และในปี พ.ศ. 2539 คาดว่าจะมีสถานบริการทางเพศถึง 8,849 แห่ง (รูปที่ 3)

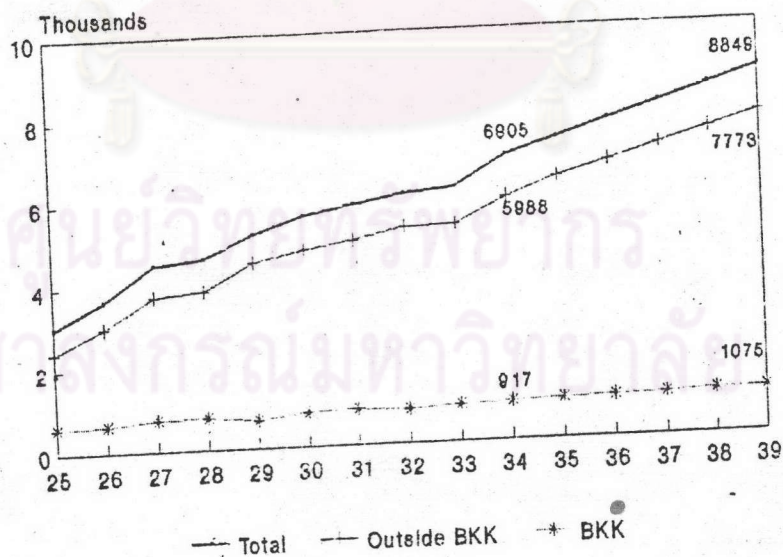

รูปที่ 2 แนวโน้มของจำนวนหญิงโสเภณีทางตรง และโสเภณีแอบแฝง ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2533

ที่มา : กองกามโรค กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาธุรกิจบริการทางเพศ วันที่ 18-19 กันยายน พ.ศ. 2533 ณ ดิกลันดิไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

รูปที่ 3 แนวโน้มของจำนวนสถานบริการ ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2533 (คาดคะเนถึงปี พ.ศ. 2539)

ที่มา : กองกามโรค กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาธุรกิจบริการทางเพศ วันที่ 18-19 กันยายน พ.ศ. 2533 ณ ดิกลันดิไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม คาดกันว่าสถิติและตัวเลขดังกล่าวที่ปรากฏข้างต้นนั้นน่าจะเป็นตัวเลขที่ต่ำกว่าความเป็นจริง (น.พ. เทพนม เมืองแมน, 2533) ทั้งนี้เนื่องจากยังมีสถานบริการจำนวนมากที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่มีผู้ที่ให้บริการทางเพศในลักษณะแอบแฝงด้วย เช่น ร้านอาหาร ร้านทำผม เป็นต้น จากตัวเลขของศูนย์พักพิงเด็ก มูลนิธิเด็ก ซึ่งได้ข้อมูลจากการประเมินฐานข้อมูลจากจำนวนสถานบริการที่เป็นธุรกิจเกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี ทั้งโดยตรง และโดยอ้อมทั่วประเทศจำนวน 60,000 แห่ง เฉลี่ยหญิงค้าประเวณีแห่งละ 40 คน พบว่ามีโสเภณีทุกประเภทประมาณ 2,000,000 คน ซึ่งในจำนวนนี้เป็นโสเภณีเด็กอายุไม่เกิน 16 ปีประมาณ 800,000 คน (อ้างใน สมศรี กันธมาลา, 2533)

หากมองกันอย่างผิวเผินแล้วจะเห็นได้ว่า ปัญหาโสเภณีโดยตัวของมันเองแล้ว มิใช่เป็นความชั่วร้ายหรือเป็นปัญหาที่ร้ายแรง โสเภณีมีลักษณะเป็นของชั่วที่จำเป็น (Necessary Evil) (ร.ต. เดลิม สัตถาพรณ์, 2508) หรือมีลักษณะเป็นอาชญากรรมที่ไม่มีผู้เสียหาย (Victimless Crime) กล่าวคือ บุคคลที่ได้กระทำผิดกับบุคคลที่ได้รับผลจากความผิดนั้นเป็นบุคคลเดียวกัน และการตัดสินใจค้าประเวณินั้นก็เป็นสิทธิส่วนบุคคล

แต่หากมีการพิจารณากันให้ลึกซึ้งลงไป จะพบว่า ปัญหาโสเภณีมิใช่ปัญหาที่มีผลเฉพาะแต่ตัวโสเภณีเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อไปยังบุคคลอื่นๆ ชุมชน และประเทศชาติ ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ (กองกามโรค และกองระบาดวิทยา, 2533)

1. ด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัญหาโสเภณีก่อให้เกิดปัญหาผู้หญิงและเยาวชน ถูกพ่อแม่ผู้ปกครองขายให้เป็นโสเภณี และปัญหาบุตรนอกสมรส ทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมในอนาคต นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเกิดและแพร่กระจายของกามโรค ยาเสพติด และโรคเอดส์ ซึ่งรัฐจะต้องแบงภาระในการจัดสถานบริการให้การบำบัดรักษา ยิ่งไปกว่านั้นยังก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม การล่อลวง การลักพาตัวกักขัง การทารุณกรรม ฯลฯ รวมทั้งทำให้เสียภาพพจน์ที่ติงามของหญิงไทย ตลอดจนความเสื่อมของศีลธรรม จริยธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมในส่วนรวมอีกด้วย

2. ด้านเศรษฐกิจ เป็นการประกอบอาชีพและหารายได้ที่มีกฎหมายทั้งตัวผู้หญิง
เองและนายทุน ซึ่งการลงทุนประกอบธุรกิจบริการทางเพศนี้เป็นการลงทุนที่เอาเปรียบ
ต่อหญิงมากเกินไป นอกจากนี้รัฐยังต้องเสี่ยงประมาณแผ่นดินในการจัดการด้าน
สาธารณสุข การศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การปราบปรามยาเสพติดและอาชญากรรมเป็น
จำนวนเพิ่มมากขึ้น

3. ด้านการเมือง ในปัจจุบันนี้ธุรกิจบริการทางเพศได้ขยายวงกว้างออกไปสู่
ธุรกิจข้ามชาติ ทำให้กระทบกระเทือนด้านการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

4. ด้านการทหาร หากทหารซื้อบริการทางเพศจำนวนมาก จะทำให้กำลังพล
เสี่ยงต่อการติดต่อและแพร่กำโรคและโรคเอดส์ในตัวเองและครอบครัว

5. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนจำเป็นต้อง
ต้องทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย หารูปแบบและเทคโนโลยีในการที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหา
เช่น การคิดค้นยาในการบำบัดรักษาการโรคและโรคเอดส์ รวมทั้งการคิดค้นวัคซีน
ป้องกันโรคเอดส์ เป็นต้น ซึ่งทำให้สูญเสียงบประมาณ ทรัพยากรต่างๆ โดยไม่จำเป็น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาที่มีไม่มองกันอย่างผิวเผินเท่านั้น และ
เป็นปัญหาที่มีไม่จะสามารถแก้ไขกันได้ด้วยวิธีการที่ง่ายในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจาก
ในปัจจุบัน การขายบริการทางเพศได้ก้าวสู่การเป็นธุรกิจระดับนานาชาติ ประกอบกับ
การเข้าสู่อาชีพโสเภณีมีสาเหตุจากตัวแปรหลายด้านประกอบกันไป นับตั้งแต่ระบบเศรษฐกิจ
แบบทุนนิยม การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICs)
ระบบการสื่อสาร เทคโนโลยี การส่งเสริมการท่องเที่ยว ค่านิยม ตลอดจนปัญหาต่างๆใน
ตัวหญิงเอง อาทิ สภาวะทางจิตใจที่ผิดปกติ ระดับความรู้ปัญญาค่ำ สภาวะครอบครัวมีปัญหา
การขาดการศึกษา ความยากจน ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจและสังคม สภาวะแวดล้อมใน
ถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นต้น จนกล่าวได้ว่า ปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาสังคมและเป็นจุดวิกฤต
ทางวัฒนธรรม (จิราลักษณ์ จงสถิตมัน, 2533)

จากการที่ปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อน เชื่อมโยง และเกี่ยวข้องกับ ปัญหาสังคมในด้านอื่นๆมากมาย รัฐบาลในสมัยต่างๆจึงตระหนักและให้ความสนใจแก่ปัญหา โสเภณีมาโดยตลอด โดยดำเนินการในด้านต่างๆ 3 ประการหลัก คือ การป้องกัน ซึ่งหมายถึง การพยายามแก้ไขสาเหตุแห่งการเกิดปัญหาการค้าประเวณี การปราบปราม ซึ่งหมายถึง การใช้มาตรการทางกฎหมาย เพื่อระงับหรือกำจัดปัญหาที่เกิดขึ้น และการ บำบัดแก้ไข หรือการพยายามที่จะให้โสเภณีละเลิกการประพฤติก่อนเดิมอย่างเด็ดขาดและ กลายเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไป โดยกลุ่มโสเภณีที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ หญิงโสเภณี และโสเภณีเด็ก

กฎหมายที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับหญิงโสเภณีโดยตรงได้แก่ "พระราชบัญญัติ ปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503" พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แสดงเจตคติของรัฐเป็น อย่างดีว่ารัฐบาลมิได้ถือว่าหญิงโสเภณีที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ. 2503 เป็นนักโทษที่ร้ายแรง แต่รัฐบาลถือว่าเป็นผู้ที่สมควรได้รับการสงเคราะห์ ฟื้นฟูสภาพจิตใจ และให้การฝึกอาชีพ เพื่อที่จะได้เปลี่ยนแปลงไปประกอบอาชีพสุจริตอื่นๆ ที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมประเพณีอีกต่อไป (ขวัญวงศ์ เจริญวงศ์, 2529) โดยในมาตราที่ 12 ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดว่า

"ให้กรมประชาสงเคราะห์จัดตั้งสถานสงเคราะห์สำหรับรักษาและอบรมฝึกอาชีพ ผู้รับการค้าประเวณี"

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ กรมประชาสงเคราะห์จึงได้จัดตั้ง สถานสงเคราะห์ขึ้นสำหรับผู้หญิงผู้พ้นโทษจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวจำนวน 3 แห่ง คือ สถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ และสถานสงเคราะห์หญิงบ้านปากเกร็ด ซึ่งตั้งอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และสถานสงเคราะห์หญิงบ้านนาวิสวัสดิ์ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสถานสงเคราะห์ดังกล่าวอยู่ในสังกัดของกองสัมมาอาชีวะสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้สถานสงเคราะห์สำหรับหญิงดังกล่าว เหลือเพียง 2 แห่ง คือ สถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ และสถานสงเคราะห์

หญิงบ้านนารีสวัสดิ์ เนื่องจากสถานสงเคราะห์หญิงบ้านปากเกร็ดได้เปลี่ยนไปเป็นศูนย์ฝึกอาชีพเยาวชนสตรีภาคกลาง (เสาวณี ถวิลแก้ว, 2533) โดยหญิงโสภณีที่เข้ารับการสงเคราะห์จะมี 2 ลักษณะ คือ หญิงโสภณีที่พ้นโทษแล้วจากการจับกุมเพราะทำผิดพระราชบัญญัติปราบการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ตามคำนิพากษาของศาลและตำรวจ นำส่งยังสถานสงเคราะห์ และประเภทสมัครใจเข้ารับการสงเคราะห์ หรือบิดามารดาหรือหน่วยงานฝากให้เข้ารับการสงเคราะห์ หญิงที่ถูกหลอกลวงมาเป็นโสภณี และหญิงที่กลับใจจะเปลี่ยนอาชีพ

ในด้านการดำเนินงานของสถานสงเคราะห์ดังกล่าวนั้นจะเป็นไปโดยยึดถือเจตนารมณ์ของกฎหมายมาเป็นวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน โดยวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ ได้แก่

1. การให้การบำบัดรักษาแกมโรคและโรคทั่วไป
2. การให้การศึกษาสายสามัญและการฝึกอบรมวิชาชีพ
3. การให้การฟื้นฟูและปรับสภาพจิตใจ

จากการที่หญิงโสภณีส่วนใหญ่ที่เข้ารับการสงเคราะห์นั้นเข้าสู่สถานสงเคราะห์ในลักษณะถูกบังคับ หลังการจับกุมฐานการค้าประเวณีและศาลมีคำสั่งให้อยู่รับการสงเคราะห์เป็นเวลา 1 ปี เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ ดังนั้นหญิงโสภณีเหล่านี้ และกลุ่มคนภายนอกจึงมองว่า สถานสงเคราะห์เปรียบเสมือนสถานที่กักขังหรือจองจำโดยการแยกออกจากสังคมที่อยู่อาศัย การที่ถูกจับและถูกขังบังคับสงเคราะห์เปรียบเสมือนการตราบาปแก่หญิงเหล่านี้ว่า เขาได้กระทำผิดศีลธรรมโดยการค้าประเวณี เป็นต้น ดังนั้นจึงน่าที่จะมีการศึกษาถึงกระบวนการสื่อสารที่จะพัฒนาและฟื้นฟูสภาพจิตใจของหญิงโสภณีเหล่านี้ในอันที่จะออกไปเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพจิตใจเป็นความจำเป็นสูงสุดในอันที่จะปรับเปลี่ยน ความรู้สึก ความคิดทัศนคติ และพฤติกรรมของโสภณีเหล่านี้ก่อนที่จะพัฒนาในด้านอื่นๆต่อไป

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการสื่อสารของหญิงโสดเกณท์ที่เข้ารับการสงเคราะห์เพื่อฝึกอาชีพ และเข้ารับการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพจิตใจของหญิงโสดเกณท์ โดยเน้นการพิจารณาถึงพฤติกรรมการสื่อสารในด้านต่างๆ และทัศนคติของหญิงโสดเกณท์

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของหญิงโสดเกณท์ในระยะเวลาที่เข้ารับการสงเคราะห์
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของหญิงโสดเกณท์ในระยะเวลาที่เข้ารับการสงเคราะห์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารและทัศนคติของหญิงโสดเกณท์
4. เพื่อศึกษาถึงความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคล และพฤติกรรมการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพในการอธิบายทัศนคติของหญิงโสดเกณท์

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ทัศนคติของหญิงโสดเกณท์แตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากรและระยะเวลาที่เข้ารับการสงเคราะห์
2. พฤติกรรมการสื่อสารของหญิงโสดเกณท์แตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากรและระยะเวลาที่เข้ารับการสงเคราะห์
3. พฤติกรรมการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของหญิงโสดเกณท์
4. ความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคล และพฤติกรรมการสื่อสาร มีประสิทธิภาพในการอธิบายทัศนคติของหญิงโสดเกณท์

คำจำกัดความในการวิจัย

หญิงโสเภณี หมายถึง หญิงที่ทำผิดตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 และถูกส่งตัวเข้ารับการสงเคราะห์ ณ สถานสงเคราะห์หญิง บ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี

สถานสงเคราะห์ หมายถึง สถานสงเคราะห์ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2503 ในที่นี้หมายถึง สถานสงเคราะห์หญิง บ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี

ลักษณะทางประชากร หมายถึง อายุ สถานภาพทางการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา อาชีพเดิมก่อนการประกอบอาชีพโสเภณี สาเหตุที่ประกอบอาชีพโสเภณี ความสมัครใจในการประกอบอาชีพโสเภณี ระยะเวลาที่ประกอบอาชีพโสเภณี และความรับผิดชอบต่อครอบครัว

ระยะเวลาที่เข้ารับการสงเคราะห์ หมายถึง ช่วงเวลาที่เข้ามาอยู่ยังสถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการจังหวัด นนทบุรี ในที่นี้แบ่งผู้ที่เข้ารับการสงเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่เข้ารับการสงเคราะห์น้อยกว่า 6 เดือน และกลุ่มผู้ที่เข้ารับการสงเคราะห์นานกว่า 6 เดือน

ทัศนคติ หรือเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัศนคติในที่นี้ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของหญิงโสเภณีต่อการรับข่าวสารของสถานสงเคราะห์ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ทัศนคติต่อตนเอง ทัศนคติต่อข่าวสารที่ได้รับ และทัศนคติต่อสังคม

ทัศนคติต่อตนเอง หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของหญิงโสเภณีที่มีต่อตนเองในด้านต่างๆ ทัศนคติต่อตนเองในที่นี้วัดจาก ความมั่นใจในความสามารถของตนเอง ความมั่นใจในการกระทำของตนเอง ความเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเอง ความพยายาม ความพร้อมที่จะแก้ไขเมื่อรู้ว่ากระทำผิด ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง การรับรู้สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น และความกล้าในการแสดงความคิดเห็น

ทัศนคติต่อข่าวสารที่ได้รับ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของหญิงโสเภณีที่มีต่อข่าวสารที่ได้รับในระยะเวลาที่เข้ารับการสงเคราะห์ ทัศนคติต่อข่าวสารที่ได้รับในที่นี้วัดจาก ความรู้สึกต่อเนื้อหาและการรับฟังข่าวสาร ความคิดเห็นต่อข่าวสารในด้านต่างๆ ได้แก่ การเห็นคุณค่า ความเชื่อถือ ความน่าดึงดูดใจ ความเข้าใจ การได้รับประโยชน์ และการนำข่าวสารที่ได้รับไปปฏิบัติต่อไป

ทัศนคติต่อสังคม หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของหญิงโสเภณีที่มีต่อสังคม ทัศนคติต่อสังคมในที่นี้วัดจาก ความรู้สึกต่อการสังคมในด้านต่างๆ คือ การกลับสู่สังคม โอกาสในการอยู่ในสังคม การเข้ากับคนในสังคม ความพร้อมในการอยู่ในสังคม การมองโลก ความคิดเห็นเกี่ยวกับสังคมในด้านต่างๆ คือ ความสนใจของคนในสังคมที่มีต่อผู้ที่เคยประกอบอาชีพโสเภณี ความน่าอยู่ของสังคม และชีวิตในสังคม

พฤติกรรมการสื่อสาร หมายถึง การแสดงออกของหญิงโสเภณีในด้านที่เกี่ยวกับการสื่อสารในระยะเวลาที่เข้ารับการสงเคราะห์ พฤติกรรมการสื่อสารในที่นี้วัดจากการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมสื่อสารภายหลังการเปิดข่าวรับสาร และความพร้อมในการเปิดรับข่าวสารประเภทต่างๆ

การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความดีในการรับรู้ข้อความข่าวสารจากสื่อประเภทต่างๆ ซึ่งได้แก่ สื่อบุคคล และสื่อประเภทอื่นๆ

พฤติกรรมสื่อสารภายหลังการเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การมีปฏิกิริยาตอบสนองโดยการซักถามสื่อบุคคล และการนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อ โดยที่การมีปฏิกิริยาตอบสนองโดยการซักถามสื่อบุคคลในที่นี้วัดจาก โอกาสในการซักถามสื่อบุคคล และความบ่อยครั้งในการซักถามสื่อบุคคล การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อในที่นี้วัดจากการนำข่าวสารที่ได้รับไปพูดคุยหรือปรึกษากับผู้อื่น และการนำข่าวสารที่ได้รับไปเล่าให้ผู้อื่นรับทราบและแนะนำให้ปฏิบัติตาม

ความพร้อมในการเปิดรับข่าวสารประเภทต่างๆ หมายถึง ความเต็มใจในการเปิดรับข่าวสารประเภทต่างๆ ความเข้าใจเนื้อหาของข่าวสารประเภทต่างๆ ความสนใจเกี่ยวกับข่าวสารของสถานสงเคราะห์ และความสนใจข่าวสารทั่วไป

ข่าวสารประเภทต่างๆ หมายถึง ข้อความที่ใช้ในการสื่อสารกับสื่อบุคคล ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นวาจาในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การฝึกอาชีพ ความรู้ในการปรับตัว โรคภัยไข้เจ็บ การปลอมใจ ประวัติของผู้ที่พูดคุยด้วย การเดินทางท่องเที่ยว ท้องถิ่นที่เคยอยู่อาศัย และเรื่องตลกเขาสมอง-ผี

ข่าวสารของสถานสงเคราะห์ หมายถึง ข่าวสารในเรื่องต่างๆของสถานสงเคราะห์ที่ให้หญิงโสเภณีรับทราบ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของสถานสงเคราะห์ การปฏิบัติตนในสถานสงเคราะห์ การฝึกอาชีพ ความรู้รอบตัว โรคภัยไข้เจ็บ และกิจกรรมประกอบการบรรยาย

ข่าวสารทั่วไป หมายถึง ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อประเภทอื่นๆ ได้แก่ ข่าวสารบ้านเมือง ศิลธรรม-ธรรมะ การพัฒนา เรื่องทั่วไป เพลง ดารา-นักแสดง เรื่องตลกเขาสมอง-ผี และกีฬา

สื่อบุคคล หมายถึง เพื่อน เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ และ บุคคลอื่นๆ ภายนอกสถานสงเคราะห์ โดยสื่อบุคคลประเภทเพื่อน ประกอบด้วย เพื่อนสนิท เพื่อน

จากจังหวัดเดียวกัน เพื่อนที่เข้ารับการสงเคราะห์พร้อมกัน เพื่อนในแผนก เพื่อนที่นั่ง
ใกล้กัน หัวหน้า-รองหัวหน้าเรือนนอน เพื่อนบนเรือนนอน และเพื่อนที่นอนใกล้กัน
สื่อบุคคลประเภทเจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ ประกอบด้วย ครูประจำแผนก
ครูแม่บ้าน นักสังคมสงเคราะห์-นักจิตวิทยา และแพทย์-พยาบาลซึ่งให้การตรวจรักษา
หญิงโสเภณีที่เข้ารับการสงเคราะห์ สื่อบุคคลประเภทบุคคลอื่นๆภายนอกสถานสงเคราะห์
ประกอบด้วยพ่อแม่ พี่น้อง ญาติ แฟน และอื่นๆ

สื่อประเภทอื่นๆ หมายถึง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์
ที่สถานสงเคราะห์จัดให้ชม และวิทยุทัศน์

ความน่าเชื่อถือของสื่อบุคคล หมายถึง ระดับของความไว้วางใจและเชื่อถือ
สื่อบุคคลประเภทต่างๆ ซึ่งได้แก่ เพื่อน เจ้าหน้าที่ของสถานสงเคราะห์ และบุคคลอื่นๆ
ภายนอกสถานสงเคราะห์

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะหญิงโสเภณีที่เข้ารับการสงเคราะห์ ณ
สถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจาก
สถานสงเคราะห์หญิงบ้านเกร็ดตระการเป็นสถานสงเคราะห์หญิงโสเภณีของรัฐบาล โดย
หญิงโสเภณีที่เข้ารับการสงเคราะห์เป็นหญิงโสเภณีที่มาจากภูมิภาคต่างๆของประเทศ ซึ่ง
ได้เข้ารับการบำบัดรักษาโรค การฝึกอาชีพ และการฟื้นฟูสภาพจิตใจ และการปรับเปลี่ยน
ความรู้สึก ความคิด ทศนคติ และพฤติกรรมให้เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ โดยในการวิจัย
ครั้งนี้แบ่งกลุ่มหญิงโสเภณีที่เข้ารับการสงเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. หญิงโสเภณีที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ไม่เกิน 6 เดือน
2. หญิงโสเภณีที่เข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์เกิน 6 เดือน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาพัฒนาการของหญิงโสเภณีที่ได้รับการสงเคราะห์ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงรูปแบบของการสงเคราะห์หญิงโสเภณี เพื่อให้การสงเคราะห์หญิงโสเภณีดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาหญิงโสเภณีต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับเรื่องโสเภณีในมุมมองต่างๆต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย